

talrig, og som fuldt ud repræsenterede Haandværk, Industri og meget andet, har manglet Dje for, at det var mindre heldigt at give disse Dispensationsbestemmelser? De have imidlertid gjort det, fordi de derved rakte Næringerne Haanden. Og tro de Herrer endelig, at Ministeren selv er indtaget i denne Dispensationsret? Tro De, at det er en Behagelighed at skulle udøve den? Jeg maa her gøre den Bemærkning over for en enkelt Taler, at man skal ikke se noget personligt i dette Forslag. Det kan for Gennemførelsen af Loven naturligtvis have sin Betydning, hvilken Minister, der sidder der; men ellers vil det blive en Departementssag. Men tro de Herrer, at der skulde blive nogen særlig Glæde ved at faa den Masse Dispensationsager, den Masse Arbejde i et Ministerium ganske særligt over for et Folketing, der Aar efter Aar nægter den Arbejdsraft, man behøver for at styre Næringsvæsenet? Nej, hvis De tro det, tage De fejl. Jeg ved godt, at ude i Næringslivet tro de, at det er saa forfrætteligt med denne Dispensationsret. Ja, det er ikke heldigt; men det er som sagt et nødvendigt Led i denne Beskyttelseslovgivning, man vil gennemføre, og tager man Dispensationsretten bort, kan man efter min Mening ikke holde Beskyttelsen. Jeg har stænket dette Punkt nogen Opmærksomhed, fordi samtlige Talere have suuølet over det. Jeg maa dog sige, at det erede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds, erkendte den rette Sammenhæng, der var mellem Beskyttelsen og Dispensationsretten, at det er to Ting, der hænge sammen. Dermed er det ikke min Mening, at man ikke kan ordne disse Forhold paa forskellige Punkter paa en noget anden Maade. Det kan jo blive et Spørgsmaal for sig. — Det foreliggende Lovforslags Omraade er jo noget forfælligt fra det i Loven af 1857, idet Lovforslagets Omraade er udvidet en Del. Derom har ingen udtalt sig, og jeg antager, at man ikke har haft noget at bemærke der imod. Derimod er der jo erede Medlemmer, som have været meget optagne af, at nu skulde Ministeren have denne forfærdelige Ret til at sige, hvad der skulde være bunden Næring. Men den har jo Ministeren affurat i dette Øjeblik efter den nuværende Lovgivning; i den Henseende indeholder Lovforslaget jo ikke noget som helst nyt. Men naar man taler om den bundne Næring, saa maa man jo med det samme — og lad mig tilføje: det det er jo ikke noget vilkaarligt, det er jo efter Forslaget, at de vedkommende kommunale Myndigheders Fastsættelser ske, og jeg tror, det er saa temmelig uden Eksempel, at man ikke har fulgt saadanne Forslag — til-

lige gøre opmærksom paa, hvad man vel maa erindre, at i Lovforslagets Kapitel 2 findes der jo først opregnet, hvilke Næringsvirksomheder der kunne udøves uden Næringsadkomst. Forholdet er altsaa for det første det, at der er en hel Række Næringer, som skulle være fri Næringer, som skulle udøves uden Adkomst, og først naar vi ere ude over dem og komme ind i Rammen af dem, der overhovedet kunne bindes, først da kommer Spørgsmaalet frem om, hvad der skal bindes, og hvad der ikke skal bindes. Et æret Medlem vilde i en Skipperparagraf indlægge Spørgsmaalet om det bornholmste Fiskeri, eller rettere, det svenske Fiskeri ved Bornholm. Jeg erindrer vel, at vi have talt om denne Ting tidligere, og jeg er villig til at forhandle med det erede Medlem, og andre derom nu, men jeg skulde tro, at det var langt det bedste at henlægge Spørgsmaalets Behandling til Udvalget og ikke tage det frem her i Salen, i alt Fald ikke i det nærværende Øjeblik.

Det, som har optaget alle erede Medlemmer, er Spørgsmaalet om Forbrugsforeningerne og Andelsforeningerne, med andre Ord Lovforslagets § 8 sammenholdt med § 47. Lovgivningen har jo tidligere befattet sig med Andels- og Forbrugsforeninger, og der findes 2 Bestemmelser, som jeg dog skal tillade mig at nævne og gøre opmærksom paa, fordi de ligge bag ved dette og efter min Mening have maattet føre hen til, at man søgte at komme til en Ordning af Forholdet, en Ordning, hvorved man kom til at gaa i det Spor, som her er angivet. Jeg skal nærmere omtale det. Den ene findes i Loven af 2den Juli 1870, § 4, om Brændevinshandel, hvor der siges: „Forbrugsforeninger i Købstæderne og paa Landet, der forsyne deres Medlemmer med Brændevin, ere pligtige at løse Næringsbevis og spare Afgift efter de Regler, der ere gældende for Brændevinshandel paa det Sted, hvor Foreningen har sit Hjemsted.“ Jeg vil gøre de Herrer opmærksomme paa, at dette Paalæg om at løse Næringsbevis er givet i dette Tilfælde ikke for Udøvelsen af Næringsret ud ad til, hvad der er det sædvanlige, men det er givet, for at den vedkommende Forening kan faa det offentlige Samtykke til at fordele til sine egne Medlemmer. Det er ganske karakteristisk for Bestemmelsen. Den anden Bestemmelse, som jeg kunde ønske at minde om, findes i Loven af 23de Maj 1873 om Forandring i og Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabriksdrift m. m. af 29de December 1857, § 2, og lyder saaledes: „Enhver Forbrugsforening, der herefter banner sig, er undertastet Lovgivningens al-